

BLUMENTÁL

Ročník XXIII

Číslo 2

Február 2012

Závany Božej blízkosti

V našom duchovnom živote je celá škála duchovných prostriedkov, ktoré môžu napomáhať našej nábožnosti – teda rozvíjať náš vzťah k Bohu. Tým najdôležitejším a najcennejším ostáva Eucharistia a Božie slovo. Ďalej je to modlitba, ostatné sviatosti, pobožnosti, askéza, skutky dobročinnnej lásky, a mohli by sme vymenovať ešte mnohé iné. Neprehliadnuteľným a často aj veľmi obľúbeným úkonom našej zbožnosti sú sväteniny. Niekedy ich nazývame aj sviatostiny alebo malé sviatosti. Kým sviatosti sú viditeľné úkony, ustanovené Kristom, cez ktoré k nám prúdi neviditeľná Božia milosť, sväteniny sú úkony, ktoré ustanovila Cirkev. Do istej miery napodobňujú sviatosti – aj pre ne je príznačná tzv. matera a forma – úkon alebo znak sprevádzaný slovami modlitby. Hlavným cieľom svätenín je *príprava človeka na prijatie hlavného účinku sviatosti a posväcovanie rozličné okolnosti života* (KKC č. 1667). Rozdeľujeme ich na žehnania a svätenia. Žehnaniami odporúčame určité osoby alebo veci do Božej ochrany. Sväteniami určité osoby alebo veci vyhradzuje do Božej služby. Takýmto zasvätením osôb sú napr. požehnanie opáta, zasvätenie pánien, zloženie rehoľných sľubov alebo tzv. nižšie svätenia (napr. lektorát, akolytát). Zasväcujú sa aj niektoré veci – posvätenie alebo požehnanie chrámu, oltára, zvonov, posvätných olejov, rúcha, kalicha atď. Pre svätenia je typický ich trváci charakter na rozdiel od žehnaní, ktoré sa môžu aj častejšie opakovať. Možno práve preto sú známe a obľúbené.

Prvé mesiace v kalendárnom roku sú bohaté na niektoré veľmi populárne sväteniny. Začalo to už na sviatok Zjavenia Pána, keď sme v kostole požehnávali trojkráľovú vodu so soľou, kriedu a tymian. Následne je zvykom v tomto období po Troch kráľoch dávať si požehnávať svoje príbytky. Toto požehnanie domov nám pripomína túžbu, aby sme my, naše rodiny i domy stáli pod Božou ochranou.

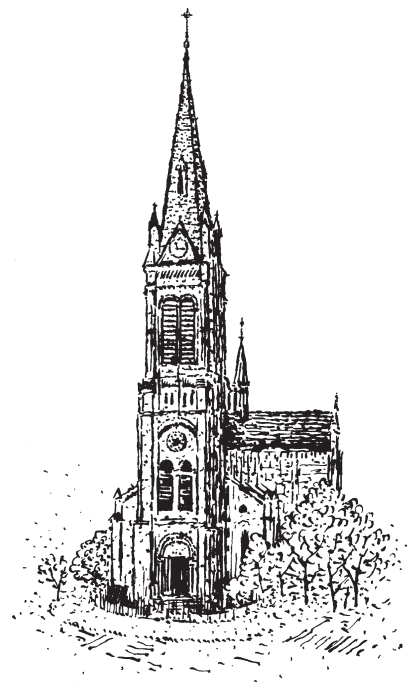
Hneď na začiatku februára nasledujú po sebe dva obľúbené obrady. Na sviatok Obetovania Pána 2. februára, ľudovo nazývanom Hromnice, je zvykom požehnávať sviece. Pripomína nám to slová z Lukášovho evanjelia, keď starček Simeon uzel v chráme dieťaťko Ježiša s jeho rodičmi a vedený svetlom Božieho Ducha v ňom spoznal sľúbeného Mesiaša, ktorého nazval „svetlom na osvetlenie pohanov“. Sviece – tzv. hromničky, ktoré si dávajú veriaci požehnávať, nám pripomínajú, aby sme v ich svetle s oddanou modlitbou upierali svoj pohľad k Bohu, keď vyčíňajú prírodné živly. Silné búrky, nebezpečné víchrice, lokálne povodne nie sú len prejavom sily Bohom stvorenej prírody či dôsledkom klimatických zmien, ale aj dobrou príležitosťou s pokorou si uvedomovať naše limity, keď sme neraz v pokušení stavať sa na roveň Bohu.

Po Hromniciach – 3. februára sa udeľuje jedno z najobľúbenejších (a trochu sa obávam, že aj jedno z nesprávne pochopených) požehnaní – svätoblažské požehnanie hrdla. Zakladá sa na známej legende zo života sv. Blažeja, ktorému matka priniesla dieťa, ktoré sa dusilo zapadnutou rybou kosťou. Biskup Blažej ho požehnal a dieťa sa zachránilo. Hoci sa toto požehnanie môže udeliť aj hromadne, ľudia sú zvyknutí radšej počkať v rade, aby mohli toto požehnanie dostať individuálne. Občas si dokonca všimam, ako sa niektorí veriaci priam hrdlom pritlačia ku skríženým sviecam, akoby chceli mať istotu, že požehnanie priniesie očakávaný efekt.

A keďže v tomto mesiaci – 22. februára – Popolcovou stredou začneme obdobie Veľkého pôstu, hodno pripomenúť, že aj požehnanie popola a značenie popolom je svätenina. Ich symboliku celkom dobre chápe aj moderný človek: symbol pomínutelnosti, ktorý nám pripomína nevyhnutnosť zameriavať pozornosť na nový život v Bohu a s tým spojenú potrebu konať pokánie, pestovať skutky sebaumŕtvovania, a tak prežívať paschálne mystérium.

V súvislosti so sväteninami by som rád uviedol otázku nastolenú v treťom čísle tohtoročných Katolíckych novín. Istý čitateľ žiadal o odpoveď k námietke, že určité obrady, napr. požehnanie domov, sú vraj spojené s niektorými magickými predkresťanskými praktikami. Som rád, že v odpovedi bola zdôraznená táto skutočnosť: pokiaľ by sa v akomkoľvek obrade, či ide o sviatosť alebo sväteninu, zdôrazňovala len sila samého úkonu bez ohľadu na Boha a naše duchovné dispozície, vtedy by takéto chápanie daných obradov bolo skutočne čímsi nekresťanským a inklinujúcim k magickým predstavám. Je to určite aj výzva pre nás kňazov príslušnou katechézou poskytovať správny pohľad na zmysel vysluhovania a prijímania sviatostí a svätenín. Nielen v predchádzajúcich obdobiach mali ľudia sklón padnúť do povery. Požehnanie hrdla na sv. Blažeja nesupluje lekára. Je čudnou praxou, keď na Popolcovú stredu si niekto pokladá za svätú povinnosť dostať popolec, ale že v najbližšiu nedeľu bezdôvodne nepôjde na svätú omšu a ostane bez oveľa dôležitejšieho duchovného daru – bez Eucharistie, to ho netrápi. Ešte na predchádzajúcom pôsobisku som raz dokonca vysluhoval veľmi nezvyčajnú sväteninu. Pri požehnaní domu ma domáci pán poprosil požehnať aj sídlo jeho firmy a na neďalekom letisku aj jeho súkromné prúdové lietadlo. Keď sme sa o niekoľko mesiacov stretli, veľmi „uznanlivo“ sa vyjadril o efekte požehnaní: „Father Branyo (Braňo), odkedy ste mi po-

(Dokončenie na s. 7)

Čo čakáš, Sion, Pána tu?

*Priprav sa, vyzdob komnatu,
maj svetlo viery, nevzdychaj,
prijmi nevestu, ženicha.*

Blažený starček, pozri sa,

*uvidíš dieťa, Ježiša;
a ohlás spásu národov,
Svetlo, čo vzišlo pohanom.*

V náručí matky Kristus Pán,

*obetuje sa v chráme chrám;
poslúcha zákon Boží Syn,
ten, čo viazaný nebol ním.*

Ty, Panna, prines obetu:

*Syn Otcov aj tvoj syn je tu!
Obetuj Bohu aj nás s ním,
veď život za nás položí.*

Len kráčaj, Panna, Kráľovná,

*a polož Syna na oltár;
bo on zve všetkých k radosti,
prichádza spása z výsosti.*

Nech ti je sláva, Ježišu,

*cez večnosť, v ktorej kraľuješ
s Otcom i Duchom Presväтым,
že sa dnes ľudstvu zjavuješ. Amen.*

Hymnus na Sviatok obetovania Pána

PATRIA NÁM I CELEJ EURÓPE

Už sme si zvykli, že v čase Sviatku svätých Cyrila a Metoda ako spolupatrónov Európy (14. 2.) a slávnosti týchto svätcov ako našich vierozvestov (6. 7.), sa mediálne prostriedky rok čo rok usilujú spochybniť tieto veľké osobnosti Cirkvi a osobitne našich dejín. Chceme pozrieť na svätých Cyrila a Metoda a na význam ich diela pre nás a celý vtedajší i dnešný svet očami pátra Michala Lacka, jezuitu, gréckokatolíckeho kňaza, emigranta, vedca, ktorý celý svoj plodný život zasvätil ich dielu. Pokúsime sa o to pomocou poslednej kapitoly z jeho knihy *Sväti Cyril a Metod*:

„V Bazilike sv. Klimenta v Ríme sa nachádza freska, ktorú veľký špecialista prof. J. Wilpert datuje do 9. storočia. Uprostred nej je na tróne Spasiteľ s knihou v ruke ako Večný sudca. Z oboch strán vedľa neho stoja archanjeli Michal a Gabriel a ďalej sv. Kliment, rímsky pápež a svätý apoštol Andrej. Pred Kristom Pánom kľáči postava držiaca v jednej ruke knihu a druhou sa obracajúca k Spasiteľovi. Archanjel Gabriel drží nad ňou ochrannú pravicu a sv. Kliment ju odporúča Večnému sudcovi. Z druhej strany pred Kristom Pánom kľáči kňaz s kalichom v ruke. Dolu bol nápis, ktorý je dnes úplne zmazaný, ale pred niekoľkými desaťročiami boli ešte čitateľné stopy písmen, podľa ktorých prof. Wilpert mohol ten nápis rekonštruovať. Na ňom bolo dva razy meno sv. Cyrila a končil sa takto: *Deus, da Cyrillo peccatori requiem aeternam. Amen.*

Vedci sa zhodujú v tom, že muž, ktorý kľáči z ľavej strany Spasiteľa, je sv. Cyril. O kňazovi, čo kľáči z pravej strany, nie sú jednotní. Jedni ho považujú za sv. Metoda, iní za akéhokoľvek kňaza, ktorý za zosnulého Cyrila prináša obeť (preto má v ruke kalich). Podľa prof. Wilperta freska mohla byť namalovaná krátko po smrti sv. Cyrila, a tak obraz sv. Cyrila môže byť jeho podobizňou, lebo maliar alebo iné osoby si mohli pamätať výzor sv. Cyrila.

Na tejto freske je sv. Cyril znázornený ako muž vysokej, chudej, asketickej postavy. Čelo má vysoké, pohľad zamyslený, tvár predĺženú, oči bystré. No pritom je spokojný a nábožný. Pravý grécky askéta. V ruke drží knihu, čo vystihuje jeho veľkú záľubu: lásku k múdrosti – sofii. Už v mladosti si vybral múdrosť – sofiu za životnú družku.

Cyрил je osobnosť intelektuálna, hlbavá. Neobľuboval tento svet a vyhýbal sa jeho pôžitkom a poctám. Jemu by bolo zodpovedalo miesto profesora filozofie v ne-

jakom kláštore. No vonkajšie okolnosti a vernosť cirkevným a svetským vrchnostiam ho priviedli k misionárskemu životu. No aj tu sa ukázal ako ideológ. On udával smer práci, ktorú potom iní uskutočňovali.

Metodov obraz nemáme – iba ak by nim bol obraz z pravej strany Spasiteľa na opísanej freske. No jeho charakter je odlišný od Cyrilovho. Jeho *Život* spomína, že bol peknej urastenej postavy, že bol právnik. Nebol človekom hlbavým, nebol filozofom, ale bol dobrým správcom a organizátorom. Preto ho mnisi zvolili za predstaveného v kláštore Polychron na Olympe. No treba vyzdvihnúť jeho poníženosť. Hoci bol starší od Cyrila, predsa sa dal do jeho služieb na misionárskych cestách a bol mu poddaný oddane uskutočňujúc zámery a plány svojho mladšieho brata. Bol človekom dôsledným, ktorý vedel za svoje presvedčenie aj trpieť. Tri roky presedel v nemeckých žalároch, s trepezlivosťou znášal protivenstvá zo strany Vichinga a Svätopluha.

O obidvoch bratoch môžeme povedať, že sú spojivom medzi Východom a Západom. Práve v ich čase vznikol rozkol medzi Rómom a Carihradom, ktorý rozničil patriarcha Fócium. Cyril bol kedysi Fóciovým žiakom na dvornej škole v Carihrade a potom jeho kolegom ako profesor na tej istej škole. Fócius s byzantským cisárom ho potom poslali na misijnú cestu na Veľkú Mo-

ravu. Od tohto patriarchu mal teda svoje poslanie a jurisdikčné závisel od Carihradu. Na prvý pohľad by sa zdalo, že Cyril sa bude pridrižovať jeho stránky. No nie. Keď prišiel na Veľkú Moravu a keď zistil, že tieto kraje už patria pod právomoc Ríma, on so svojím bratom Metodom nič nepodnikli proti cirkevným zákonom – *nihil contra canonem fecerunt* – ako sa o nich vyjadril pápež Hadrián II., ale prišli do Ríma a svoje misijné záležitosti prerokovali s rímskou pápežskou stolicou.

Veľkosť jeho misionárskeho ducha doveduje skutočnosť, že sa vedel povzniesť nad záujmy svojej národnosti. Nešiel k Slovanom, aby im priniesol grécke písmo, grécku kultúru, ale vyvinul veľké úsilie, aby pre nich dostal dovolenie slovanskej bohoslužby zapísanej slovanským písmom. Keď svätí bratia videli, že na Veľkej Morave bol už udomácnený západný obrad, vedeli sa prispôbiť a prijali aj tento obrad, ale v slovienskom jazyku. V Ríme dali vysvätiť svojich učeníkov. Cyril v Ríme zomrel a v Ríme je aj pochovaný. Metod bol v Ríme vysvätený za biskupa a rímsky pápež ho ustanovil za arcibiskupa Veľkej Moravy a za pápežského legáta pre slovanské národy.

(...)

Význam svätých Cyrila a Metoda je dnes väčší ako kedykoľvek predtým. Ich životopis poukazuje na to, že pre dobro národa je potrebné, aby svetskí a duchovní predstavitelia spolupracovali...

A čo nám Slovanom vlastne priniesli? Kresťanskú katolícku vieru a základy národnej kultúry. Slovanská bohoslužba bola hlavným prostriedkom ich apoštolátu. Za ňu sa vedeli boriť a trpieť. Vernosť katolíckej viere a národnej kultúre má byť odkazom aj pre nás.“

Potiaľ M. Lacko v citovanej knihe.

K textu z knihy tohto nositeľa dvojnásobného doktorátu, autora mnohých článkov a zborníkov, knih s veľkomoravskou tematikou, ktorý prednášal na viacerých univerzitách, treba spochybňovačom a kriklúňom znevažujúcim dielo a význam týchto svätých bratov povedať, že história potvrdzuje (viď aj spomínanú fresku), že toto všetko sa udialo pred 1 150 rokmi tu, kde žili naši predkovia, zijeme dnes my, ich potomkovia, deti praotcov, ktorým svätí solúnski bratia zvestovali v ich jazyku vieru a formovali aj našu kultúru, že boli spojivom medzi Východom a Západom nielen na poli Cirkvi, ale aj kultúry.

Prípravila XD

PRICHÁDZA PÔSTNE OBDOBIE

Na Popolcovú strediu prijímame na čelo popol na znak pokánia a zároveň máme príležitosť prijať Ježišovo pozvanie žiť „v skrytosti“ na púšti, a tak sa pripravovať na najvýznamnejší sviatok kresťanského roka. Počas prichádzajúcich štyridsiatich dní pôstneho obdobia máme teda skvelú možnosť učiť sa od Ježiša modlitbe, nezištnej štedrosti, učiť sa, ako sa očistiť a oslobodiť od hriechu.

Nejde len o vonkajšie napodobnenie Kristovho pôstu a modlitieb na púšti, ale predovšetkým o to, aby sme pôst a modlitby prežívali v tom istom duchu ako Ježiš. nášho Pána privádza na púšť neuhasteľná túžba vyplniť Otcovu vôľu a naplniť plán spásy. Veľmi dob-

re totiž vie, že to, čo ho čaká, prežije iba s pohľadom a srdcom neustále upreným na Otca, nie na seba; iba vtedy, ak dovoľí, aby ho Otcova láska úplne pohltila, naplnila, posilnila a dodala mu odvahu. Ak chce niekto zmocniť, musí veľa cvičiť. To isté platí aj v duchovnej oblasti, kde cvi-

čenie a posilňovanie spočíva v pôstnom sebazapieraní, v dávaní almužny, no hlavne v tom, že sa prestaneme zameriavať na seba a dáme v srdci miesto Bohu. Čas takého cvičenia je vhodný na prosbu k Duchu Svätému o to, aby našu „povinnú“ poslušnosť premenil na skutky čírej, nezištnej lásky. Vydajme sa teda spolu s Ježišom na púšť do skrytosti a učme sa od neho!

Katechizmus Katolíckej Cirkvi o pôste a pokání uvádza: Vnútorne pokánie kresťana sa môže prejavovať veľmi rozličným spôsobom. Písmo a Otcovia zdôrazňujú

najmä tri formy: pôst, modlitbu a almužnu, ktoré vyjadrujú obrátenie vo vzťahu k sebe samému, vo vzťahu k Bohu a vo vzťahu k iným. Okrem úplného očistenia, ktoré spôsobuje krst alebo mučeníctvo, ako prostriedky na odpustenie hriechov uvádzajú úsilie zmieriť sa so svojim bližným, slzy pokánia, starostlivosť o spásu bližného, orodovania svätých a činorodú lásku, ktorá zakrýva množstvo hriechov (1 Pt 4, 8).

V každodennom živote sa obrátenie uskutočňuje prejavmi zmierenia, starostlivosťou o chudobných, vykonávaním a obranou spravodlivosti a práva, vyznaním pokleskov bratom, bratským napomenutím, revíziou života, sputovaním svedomia, duchovným vedením, prijímaním utrpení a trepezlivosťou v prenasledovaní pre spravodlivosť. Najistejšia cesta pokánia je vziať každý deň svoj kríž a nasledovať Ježiša (KKC 1434 - 1435). Keď ľudia začnú držať diétu, chcú vidieť výsledky. Rovnako aj tí, čo začnú cvičiť. Aj športovci chcú dosiahnuť výsledky, chcú vyhrať, a aj keď počas pôstu vstúpime s Ježišom na púšť, chceme výsledky. Chceme pocítiť, ako v nás pôsobí Boh, chceme vidieť jeho slávu a zakúsiť jeho premieňajúcu moc. A čo uvidíme? Uvidíme, ako sa uvoľňujú putá nespravodlivosti v našich vlastných vzťahoch a vo vzťahoch okolo nás. Uvidíme, ako sa oslobodzujú utláčani. Rany sa uzdravia, nádej obnoví a srdce ozdravie. A nakoniec vo svojom živote uzrieme Božiu slávu.

Všimli ste si niekedy, ako sa v ťažkých situáciách naliehavejšie obraciame na Pána?

Aj v čase pôstu vstupujeme na púšť, citíme sa slabí, bezmocní. Sme sami, bez pomoci a zraniteľní v tvrdých podmienkach života na púšti. Vtedy si uvedomíme, že sa musíme spoliehať už len na Božiu prozreteľnosť. A keď to urobíme, zistíme, že Božie prameň majú v sebe oveľa viac sily a účinnosti než čokoľvek, čo pochádza od človeka.

Každý si musí vytýčiť vlastné hranice pôstu. Niekomu sa môže zdať, že najlepšie je úplne sa zrieknuť jedla, možno vynecháme jedno-dve jedlá denne, alebo sa rozhodneme nejst medzi hlavnými jedlami dňa, či pripravovať jednoduché jedlá, takže nám ostane viac času na modlitbu. Nech už si zvolíme čokoľvek, robme to vždy so zámerom priblížiť sa Pánovi. Lebo vtedy nám bude ľahšie znovu začať v prípade, že zlyháme. Pôst si vyžaduje disciplínu a disciplína sa naučíme len skúškami alebo chybami.

Keď vedome jeme menej než zvyčajne a robíme to dobrovoľne ako skutok sebazaprenia, môžeme získať hojnú milosť od Boha, no len ak pôst vychádza z pokorného srdca. Nič neohrozuje duchovný pôst väčší než myšlienka, že robíme niečo zvláštne pre Boha, lebo potom to v skutočnosti robíme pre nás samých, pre svoju samoľúbosť či dobré meno. Ak chceme hľadať Pána, pokúsme sa počas pôstu zdvojnásobiť čas, ktorý strávime v modlitbe. Ak modlitbe venujeme zvyčajne desať minút, zvýšme ich na dvadsať, ak dvadsať minút, pokúsme sa zvýšiť ich na štyridsať. Môžeme pravidelnejšie chodiť na svätú omšu, zúčastňovať sa pobožnos-

ti krížovej cesty. Ďalšia možnosť je stráviť viac času čítaním Pisma a rozjímaním o ňom. Pamätajme: čas nemusí byť najlepším meradlom kvality modlitby, no svedčí o tom, čomu dávame prednosť, najmä keď sa postíme, máme viac času väčšmi sa zamerať na Ježiša.

Keď sa začneme postiť, naše telo sa pravdepodobne bude búriť. Bude mu chýbať pocit naplnenia. To len značí, že sme na správnej ceste. Namiesto toho, aby sme sa poddali hladu, využime tento pocit na upevnenie vzťahu s Bohom. Zahlbme sa do Boha a jeho slov, a pokušenie pomínie. Diabol nás počas pôstu môže pokúšať aj ináč. Bude tvrdiť, že náš pôst a modlitba nemajú takmer nijakú hodnotu. Bude nám hovoriť, že človek sa môže postiť, ale nemusí. Aj keď má z formálnej stránky pravdu, nedajme sa oklamať. Nedovoľme, aby nás presvedčil, že kresťanstvo je len plnenie príkazov a zákazov. Je to spoznávanie Ježišovej prítomnosti, cesta, ako sa stať nástrojom jeho moci, milosti a lásky.

V tomto liturgickom roku pripadá začiatok pôstu - Popolcová streda - na 22. februára. V tento deň platí pre veriacich pôst a zdržiavanie sa mäsitého pokrmu. Je to deň pokánia v celej Cirkvi.

V deň Popolcovej stredy a v nasledujúcom pôstnom období nech sú pre nás povzbudením slová Pisma: *Ak môj ľud, ktorý sa volá mojím menom, sa sklóni a bude sa modliť, bude hľadať moju tvár a odvráti sa od svojich zlých ciest, ja ho vypočujem z neba, odpustím ich vinu a ich zem uzdravím* (2 Krn 7, 14). **Zdenko Tkáčik, kaplán**

AKO SA VYHNÚŤ DUCHOVNEJ RAKOVINE - SVIATOSŤ POKÁNIA

Niekedy sme zdesení, aké strašné prejavy môže mať choroba. V súčasnosti je pre nás postrachom rakovina, v minulosti bolo postrachom malomocenstvo. Toto ochorenie postupne znetvoruje telo a finálne vedie k smrti. Pritom postihnutý to necítil - údajne toto odumieranie tkaniva nebolí. No nakazený musel pre nebezpečenstvo šírenia infekcie navždy opustiť zdravý. Kedysi bolo malomocenstvo nevyliciteľné.

Malomocenstvu sa podobá ťažký hriech, lebo aj keď to bezprostredne necitíme, spôsobuje škody našej duši, slovom vylučuje nás zo spoločenstva s Bohom a svätými, no a iba Kristus to môže napraviť. Ako uvidíme, Pán Ježiš dobre vie o našej slabosti - duchovnom malomocenstve -, o hriechu, a k tomu, aby sme mohli opäť po krste získať odpustenie, dal nám liek: **sviatosť pokánia**. Pokora nás vedie k vyznaniu: „*Nečistý, nečistý!*“ a dôvera nám umožňuje prosiť ho: *Ak chceš, môžeš ma očistiť* (Mk 1, 40 - 45).

Sväté písmo o svätej spovedi

Moc prijímať do spoločenstva s Bohom a Cirkvou je obsiahnutá v Kristovom prísľube danom samému Petrovi a neskôr tými istými slovami všetkým ostatným apoštolom spolu: *Čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané aj v nebi*. Túto moc zmierenia Kristus výslovne udelil apoštolom po zmŕtvychvstaní: *Komu odpustíte hriechy, budú odpustené, komu zadržíte, budú zadržané*. Keď apoštol Pavol napísal: *nám odovzdal službu zmierenia*, myslel na službu odpustenia v Cirkvi. Takže Kristus zveril službu

zmierenia apoštolom a tak biskupom. Biskupi vykonávajú túto službu s presbytermi, kňazmi.

Sv. Augustín o svätej spovedi

Svätý Augustín povzbudzuje: **lavant aquae, lavant lacrimae; myjú vody, myjú slzy; vody krstu a slzy pokánia**. Sviatosť pokánia je nová šanca očistenia po krste. Tu sa Božie odpustenie vyjadruje a uskutočňuje: keď pri slovách rozhršenia kňaz robí kríž nad kajúcnikom, Otec za cenu obety Syna na kríži Duchom Svätým odpúšťa hriechy. Vina za naše hriechy sa odpúšťa, a tým, ak išlo o ťažký hriech, miňa nás aj večný trest, čo je zatratenie, no odpúšťa sa nám aj časť časného trestu, ktorý máme podstúpiť tu na zemi alebo v očistci. Je to očisťujúce utrpenie, ktoré máme podstúpiť.

Svätá spoveď v dejinách Cirkvi

Vyznanie hriechov kajúcnikom bolo a je stále potrebné na rozpoznanie stavu kajúcnika na odpustenie a zadržanie jeho hriechov. Konkrétna forma tejto sviatosti mala v histórii rozličné podoby - od odpustenia získaného liturgicky len raz za život po verejnom vyznaní a tvrdom pokání, až

po opakované súkromné spovede s ľahším pokáním. Dnes nám Cirkev umožňuje často pristupovať k tejto sviatosti: po spáchaní ťažkého hriechu, čím skôr; všeobecne raz za mesiac, najmenej však raz do roka. Podľa katechizmu úplné individuálne vyznanie a rozhršenie je jediným riadnym spôsobom, ktorým sa veriaci v Krista vedomí si ťažkého hriechu zmieruje s Bohom a s Cirkvou; iným spôsobom sa mu odpustenie dostáva iba pri fyzickej alebo morálnej nemožnosti tohto spôsobu (KKC 1484). Teda je nevyhnutné spovedať sa zo všetkých ťažkých hriechov, na ktoré sa rozpomenieme pri dôkladnom sputovaní svedomia a opravdivo ľutovať každý z nich.

Jednotlivé časti Sviatosti pokánia

Zastavme sa teraz pri jednotlivých častiach sviatosti pokánia. Po prosbe o osvietenie mysle, aby sme videli seba ako náš Boh vidí, si spravidla ešte doma sputujeme svedomie vo svetle Božieho slova. Ako pomôcku je vhodné použiť spovedné zrkadlo, kde máme otázky zoradené napríklad podľa Desatora. Pravdaže, dospeli sa nemôžu uspokojiť s detskou predlohou, no a keď nám svedomie vyčíta aj to, čo tu nie je, treba to k ostatnému pripojiť.

Po príchode za kňazom a jeho privítaní, spravidla v spovednici v kostole, nasleduje **vyznanie hriechov**, aspoň všetkých ťažkých hriechov, ich počet a okolnosti, ako napri-

klad: „nezúčastnil som svätej omše, raz, z lenivosti“. Pre kňaza to ostane absolútnym tajomstvom. No keby sme nepovedali všetky, nielenže nemáme odpustené nič, ale aj svätokrádežne zneužívame sviatosť. Odporúča sa vyznať aj ľahké hriechy. Nie je ich však potrebné rozvádzať do najmenších detailov. Pri ťažkých hriechoch treba uviesť druh, počet a okolnosti. Pri ľahkých to však už nie je nutné. Ak cítim potrebu v niečom sa poradiť, môžem – vtedy je však aj vhodnejšie zahŕňať počet penitentov, ktorí ešte čakajú.

Kňaz nás poučí a ukladá nám určité pokánia, ktoré treba vykonať. Potom nanajvyš dôležitá je **ľútosť**. Ľútosť je bolesť duše nad spáchanými hriechmi. Potrebná je dokonalá – z lásky k Bohu, alebo aspoň menej dokonalá zo strachu pred večným zatratením.

Ľútosť musí zahŕňať rozhodnutie (**predsavzatie**) aspoň ťažký hriech viac nespáchať. Ak nie je zrejmy opak, kňaz predpokladá že máme takúto ľútosť. V opačnom prípade by bola svedčím neplatná a bola by aj svätokrádežou. Komu by chýbalo predsavzatie – viac nehrešiť, podobal by sa synovi, ktorý rozbil okno, lebo sa hral v izbe s loptou. Mrzí ho sice, že okno je rozbité, ale mal takú radosť z hry v izbe – že už

hneď pri ospravedlnení myslí na to, kedy si s loptou zahrá zase a bude opäť počuť ten perfektný zvuk rinčiaceho skla.

Kvalita Sviatosti zmierenia, teda nezávisí od dĺžky vyznania, ale od úprimnosti vyznania, od úprimnej ľútosťi a úprimného predsavzatia.

Napokon kňaz dáva rozhrášenie. Vtedy máme za kňazom vidieť Krista, ktorý nám odpúšťa. Zakončíme vďakou Bohu, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Posolstvo pre tých, čo svätú svedčnosť neobľubujú

Svedčať sa nie je „in“ (v móde); možno je to i ťažké a na začiatku si to vyžaduje veľké premáhanie. Ale skutočnosť, že môžeme v živote začať znovu – skutočne znovu – je jednou z najväčších milostí: začíname nezaťaženi, bez (duchovných) hypoték zo včerajška, prijatí s láskou a vybavení novou silou. Ten, kto ofutoval svoje hriechy a vyznal ich, otvára novú, čistú stránku v knihe svojho života. (Youcat, čl. 226)

Keď pôjdeme za kňazom a s ľútosťou vyznáme svoje hriechy, padneme do náručia nebeskému Otcovi – podobne ako Márnotrútny syn alebo ako stratená ovca (Lk 15).

Záverečné myšlienky

Svätý Alfonz zvykol hovoriť: „Mnohí budú zatratení preto, že sa nespovedali; ale nemalo je v zatratení takých, ktorí sa sice spovedali, ale zle sa spovedali!“ Predsa však, ak vyznávame, ľutujeme a chceme sa polepšiť, ono to funguje. Takto nám táto sviatosť skutočne prinavracia Božie priateľstvo a zvyčajne prináša aj pokoj a spokojnosť svedomia so silnou duchovnou útechou.

Jednému pacientovi dali veľmi drahý liek. Lekárom na ňom veľmi záležalo. Mladý muž bol však na tom so zdravím stále horšie a horšie. Nikto si nevedel vysvetliť, že také drahé lieky nemajú nijaký účinok. Napokon prišli na to, že mal sice správne a dobré lieky, ale ich neužíval.

Hriech ako kedysi malomocenstvo, neskôr mor, a dnes azda vírus vtáčej chrípky stále ohrozuje spoločnosť. Máme však jedinečný a v prípade ťažkého hriechu jediný riadny spôsob záchranu – svedčnosť. Ak Boží život v nás slabne, nepohrdnime liekom, ale úprimne, úplne a primerane často sa spovedajme a zažijeme radosť uzdraveného malomocného muža.

Ján Sítár, kaplán

ALE ZBAV NÁS ZLÉHO...

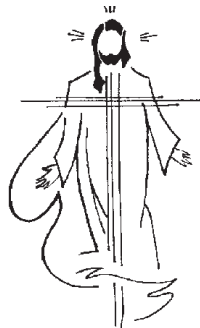
Možno sa spýtate prečo článok s takouto tematikou práve v tomto období? Podnet na jeho napísanie vzišiel z liturgie, presnejšie z poriadku liturgických čítaní, ktorý nám v prvom týždni obdobia cez rok ponúkol na zamyslenie stať evanjelia podľa Marka, ktorá hovorí o stretnutí Ježiša s posadnutým v synagóge v Kafarnaume (Mk 1, 21 – 28).

V evanjeliách sa pomerne často hovorí o stretnutí Ježiša so zlým duchom. V súvislosti s týmito staťami Božieho slova sa nám vynárajú otázky: Ako je to vlastne s pôsobením Zlého? Alebo ako je to s jeho existenciou? Existuje vôbec nejaká bytosť, ktorá môže niesť pomenovanie Zlý, alebo existuje len nejaké neosobné zlo? Na tieto otázky môžeme nájsť naozaj širokú škálu odpovedí. Kde ale je potom pravda? Aký postoj zaujať, alebo je lepšie sa jej vyhnúť a vôbec o nej nehovoriť?

Množstvo mienok

Pokúsme sa trochu zorientovať v množstve pohľadov na načrtnutú tému. Vidíme medzi nimi aj viaceré extrémne postoje z jednej aj druhej strany.

Na jednej strane sa môžeme stretnúť so zahmlieváním, ba aj rezolútnym popieraním existencie diabla. Hovorí sa, že postava diabla nie je reálnou bytosťou, len akýmsi symbolom zla. Tento symbol je vraj potrebný zvlášť v prostredí poznačenom poverčivosťou a intelektuálnou zaostalosťou. Niektorí zjemňujú tieto tvrdenia a hovoria, že diabol síce jestvuje, ale nie je to osobné bytie s rozumom a slobodnou vôľou, je to len akási neosobná zlá sila, princíp zla vo svete. Predstava satana a démonov ako rozumných a slobodných bytostí, ktoré môžu nejakým spôsobom pôsobiť v tomto svete, pokladá sa za výplod našej fantázie vyprojektovaný úsilím nájsť príčinu zla vo svete. Tento postoj, ktorý nie je v zhode s učením Katolíckej cirkvi sa, žiaľ,

veľmi rozšíril aj vo vnútri Cirkvi. Prejavuje sa nielen v podobe priameho popierania existencie diabla, ale aj ako neprimerané mlčanie o tejto téme, alebo aj ako jej banalizovanie v podobe rôznych prehnaných žartíkov.

Tento extrémny postoj vyvoláva však v Božom ľude aj opačný, protikladný vyhranený pohľad, ktorý zas každé zlo kladie na priamu zodpovednosť práve pôsobeniu zlého ducha. A to aj v oblastiach, kde si za zlo môžeme sami. Raz ma napríklad zavolali k jednej stareнке, ktorá vraj videla duchov a komunikovala s nimi. Hneď som dostal od jej priateľiek aj jednoduchú diagnózu – v dome pôsobia sily Zlého a ešte jednoduchší návrh na terapiu – dom treba posvätiť svätenou vodou a poriadne, aby sme zahnali Zlého. Pri návšteve u nej okrem žiadaného vysvetlenia sme sa aj pomerne dlho rozprávali o týchto problémoch. A prišlo k tomu, že stareнка

už dlhé roky trpí bolesťami chrbtice. Aby si pomohla v bolesti užívala už viac rokov bez dovolenia lekára pravidelne dosť silné dávky Tramalu...

Alebo niekto sa sťažuje, že v jeho živote pôsobí zlý duch, démon rozdelenia. S každým človekom sa dostane do konfliktu. Každú hádku pripisuje démonovi rozdelenia, ako ho volá, modlí sa pravidelne modlitbu oslobodenia, vyhľadáva kňazov, aby sa nad nim modlili. Ale ani ho nenapadne, že napríklad osobe, ktorej naposledy v návale hnevu vynadal, by sa mal ospravedlniť, prípadne prejavíť jej lásku nejakým dobrým skutkom.

Učenie Cirkvi na základe Božieho slova a skúsenosti

Od úplného popierania existencie diabla až po také zdôrazňovanie jeho sily, že človeka chytá strach, panika a úzkosť... Naozaj široká škála mienok. A aká je pravda? Na ceste k nej nám svieti Cirkev svojím učením, ktoré pod vedením Božieho Ducha vychádza z Božieho slova.

V krátkej syntéze si predstavíme učenie Cirkvi o satanovi, diabloch a zlých duchoch. Budeme vychádzať z troch dostupných zdrojov: zo Svätého písma, z Katechizmu Katolíckej Cirkvi (KCC) a z Obradu exorcizmov, zvlášť z jeho úvodných poznámok.

Cirkev z Božieho slova vie, že:

- Boh okrem stvorenia človeka a viditeľného vesmíru stvoril aj neviditeľné by-

tosti, čistých duchov nazvaných aj anjeli (Kol 1, 15 - 16; KKC 327).

- Niektorí z týchto anjelov sa vzbúrili proti Bohu, zhrešili (1 Jn 3, 8; 2 Pt 2, 4) a stali sa tak zlými duchmi. Sú to diabol a démoni, ktorí sú plní nenávisť voči Bohu, jeho kráľovstvu v Kristovi (KKC 395), ale aj voči ľuďom, ktorým závidia spásu, chcú im a robia im zlo: buď bežnou (najnebezpečnejšou) činnosťou - pokúšaním na hriech, na vzdialenie sa od Boha a života s ním a podľa jeho plánu (KKC 1707), alebo mimoriadnym pôsobením rôzneho stupňa, pod ktoré patrí posadnutosť, ale aj nižšie formy trýznenia, znepokojovania a zamorenia zlom (porov. KKC 1673).

- Hriech diabla a ostatných démonov spočíval v odmietnutí Boha a jeho kráľovstva radikálnym a neodvolateľným spôsobom (KKC 392). Tento hriech nemôže byť odpustený nie preto, že by Božie milosrdenstvo bolo predsa len obmedzené, ale preto, lebo toto radikálne rozhodnutie proti Bohu v prípade anjelov-diablov je neodvolateľné.

- Diabol úspešne pokúšal prvých ľudí (Gn 3, 1 - 7), ale pokúšal aj Ježiša, no bez úspechu (napr. Lk 4, 1 - 13, porov. KKC 538 - 540).

- Diabol má svoje kráľovstvo (satanovo kráľovstvo Mt 4, 5.8.10), je nazývaný v Biblii aj Satan, starý had, drak, nepriateľ, vrah od počiatku, Zlý, Pokušiteľ, knieža tohto sveta, klamár a otec lži. Zväzda celý svet, bojuje proti tým, čo zachovávajú Božie prikázania a svedčia o Ježišovi. Chce zabrániť Božiemu plánu a dielu spásy, ktoré sa naplnia v Kristovi (KKC 1851).

- Zlí duchovia, démoni sú zas definovaní ako anjeli satana (Mt 25, 41; Zjv 12, 7.9), čo sa dá chápať tak, že od satana ako svojho vodcu dostávajú nejaké osobitné poslanie. Utvárajú vojsko zlých duchov (Ef 6, 12).

- Moc Zlého ducha nie je nekonečná.

Aj keď v nenávisť spôsobuje zlo vo svete proti Bohu a Kristovmu kráľovstvu, aj keď jeho činnosť spôsobuje každému človeku a celej spoločnosti veľké škody - duchovne, ale nepriamo aj fyzické -, nemôže predsa zabrániť Bohu, aby riadil dejiny človeka a sveta svojou Božskou silou a láskou. Prečo Boh dovolí diablovej pôsobnosti? Katechizmus odpovedá: „To, že Boh dopúšťa diablovej pôsobnosti, je veľké tajomstvo, ale my „vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré“ (Rim 8, 28; KKC 395).

- Ježiš sa vo svojom živote stretol s prípadmi diabolskej posadnutosti, proti ktorej použil svoju Božskú moc vykonávaním exorcizmu. Aj Cirkev dostala od Ježiša Krista moc vyháňať zlých duchov (Mt 10, 1.8; Mk 3, 14 - 15...) Práve pre správne vysluhovanie tejto moci má Cirkev medzi liturgickými knihami aj Obrad exorcizmov, ktorý obsahuje normy a predpísané modlitby pre exorcizmy, ktorými Cirkev „verejne s autoritou žiada v mene Ježiša Krista, aby dotyčná osoba alebo predmet bol oslobodený spod vlády Zlého“ (Úvodné poznámky, bod 7). Cirkev teda z Božieho slova, ale aj zo stáročnej skúsenosti vie, že niekedy, aj keď vo veľmi zriedkavých prípadoch, za niektorými nenormálnymi javmi, ktoré sa prejavujú ako nejaké neznáme patológie, stojí mimoriadna činnosť diabla a démonov.

Ako revúci lev...

Veľa by sa dalo písať o tejto téme. Pri znám sa, nie je jednoduché usporiadať jednotlivé myšlienky. Skúsme sa však ešte zamyslieť nad osobnejšou a praktickejšou otázkou: Aký by mal byť postoj veriaceho kresťana nie k otázke o diablovej, ale k nemu samému?

Mladá mamička sa zdôverila kňazovi, že potom ako počula o mimoriadnych prejavoch diablovej práce, zvierajú ju strach, že raz sa diablovej moc prejaví aj v jej prostre-

dí. Strach o seba by ešte vedela prekonať, ale trápí ju hlavne strach o deti. Nemôže sa stať, že raz sa jej zobudia a budú pod vplyvom Zlého? Odpovedzme si jednoduchým obrazom:

Predstavte si, ste na dedine. Chcete navštíviť známeho. Pridete k bráne, zvoníte, no nikto neotvára, zvonček je asi pokazený. Otvoríte teda bráničku - na dedinách sa nezamyká - a chcete vstúpiť dnu. No niečo vás zastaví - tabuľka s nápisom: Pozor zlý pes. A o chvíľu sa objaví rozzúrený vĺčiak. Ste vďační za tabuľku, ktorá vás dopredu na neho upozornila a ukázala vám jeho nebezpečné teritórium...

Diabol sa podobá rozzúrenému psovi, voči ktorému človek nemá šancu ubrániť sa. Svätý Peter ho prirovnáva k revúcemu levovi. Ak sa táto šelma vrhne na človeka, je s ním koniec, ak ho nezachráni Mocnejší - ktorým je jedine Kristus. Isto je múdrejšie vyhýbať sa stretnutiu s ním. Ale dá sa to? Nehrozi, že nás zrazu nečakane napadne a zmocní sa nášho rozumu a vôle? Pán Ježiš nám cez svoju Cirkev prináša pomoc, ktorá prinesie veľkú úľavu a oslobodenie od strachu. On necháva diabla pôsobiť, veď ho stvoril, chcel a chce ho ako slobodnú bytosť. No tak ako aj my ľudia, aj diabol má obmedzenú slobodu. A Ježiš nám cez Cirkev jasne ukazuje hranicu diablovej teritória, a miesta, kde na nás nemôže zaútočiť a zničiť nám život. Medzi tieto jasné nápisy, ktoré nám ponúkajú život, kde diabol nemá moc, sú sviatosti. Ak človek úprimne pristupuje k svätej spovedi a svätému prijímaniu, môže si byť istý, že diabol nemá moc posadnúť ho. Môže ho vábiť do svojho teritória, môže ho strašiť, ale nemôže sa na neho vrhnúť a zničiť ho. Je to zúrivy pes, ale na reťazi, a ak sa človek drží ďaleko od jeho teritória, nemusí sa báť. V tomto zmysle úprimná svätá spoveď je isto dôležitejšia, než akokoľvek kvalitné posviacanie a kropenie svätenou vodou.

Jozef Pajerský, kaplán

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Do nášho života koncom mesiaca opäť vstúpi pôstne obdobie. Pretože sa často chápe nesprávne, iba akosi zredukované na sebazapieranie, zastavme sa nanovo hlbšie pri význame pôstu a prežívania pôstneho obdobia.

V Cirkvi je toto obdobie predovšetkým **obdobím prežívania tajomstva zmiernenia v dejinách spásy.** Je veľmi dôležité chápať tento čas ako milosrdné rozhodnutie Boha Otca o udelení milosti človeku. Náš nebeský Otec prejavil svoje milosrdenstvo tým, že v Kristovi zmieril so sebou svet a jeho krvou vyliatou na kríži vrátil pokoj všetkému, čo je na zemi i v nebi. Boží Syn sa stal človekom a prebýval medzi ľuďmi, aby ich vyslobodil z otroctva hriechu a povolal z tmy do svojho obdivuhodného svetla. A preto svoju úlohu na zemi začal ohlasovaním pokánia: *Kajajte sa a verte Evanjeliu* (Mk 1, 15).

Do toho zaznieva naliehavá výzva prorokov kajať sa, ktorá často pripravovala ľudské srdcia na príchod Božieho kráľovstva hlasom Jána Krstiteľa. On prišiel *hlásať krst pokánia na odpustenie hriechov*

(Mk 1, 4). **Tak sa toto obdobie pôstu istým spôsobom stáva obdobím oživenia a zintenzívnenia výzvy v Ježišových slovách a skutkoch.** Ježiš však nielenže vyzýval ľudí na pokánie, aby zanechali hriechy a celým srdcom sa obrátili k Pánovi, ale sa aj ujal hriešnikov a zmieril ich s Otcem. Okrem toho uzdravoval chorých na dôkaz toho, že má moc odpúšťať hriechy. Napokon umrel za naše hriechy a na naše ospravedlnenie vstal z mŕtvych. Predtým však, v tú noc, keď bol zradený a keď sa začalo jeho spásonosné utrpenie, ustanovil obeť Novej zmluvy, obeť svojej krvi na odpustenie hriechov. Nakoniec udelil apoštolom moc odpúšťať hriechy.

A túto moc Cirkve neprestajne uplatňuje a nikdy sa nevzdala úlohy volať ľudí, aby sa obrátili, a vysluhovaním sviatosti poká-

nia im ukazovať Kristovo víťazstvo nad hriechom.

Odpustenie hriechov uskutočňuje Cirkev vo sviatostiach krstu a pokánia. Toto víťazstvo nad hriechom - odpustenie - prvý raz zažili v krste. V ňom je spolu s Kristom ukrižovaný starý človek a ničí sa hriešne telo, aby sme už viac neboli otrokmi hriechu, ale aby sme spolu s Kristom povstali a žili pre Boha. Preto Cirkev vyznáva svoju vieru v *jeden krst na odpustenie hriechov*. Ďalšou a najužívanejšou formou je odpustenie hriechov a zmierenie vo sviatosti pokánia. Náš Spasiteľ Ježiš Kristus ustanovil vo svojej Cirkvi sviatosť pokánia vtedy, keď dal apoštolom a ich nástupcom moc odpúšťať hriechy, aby si veriaci, ktorí po krstnom kúpeľi upadnú do hriechov, obnovili milosť a zmierili sa s Bohom. Tak Cirkev *vlastní vodu i slzy; vodu krstu a slzy pokánia*.

Opäť sa približuje čas, keď nás Cirkev intenzívnejšie nabáda, aby sme si uvedomili, že pôstne obdobie a pôst vonkoncom

nie je len o „diétnej hladovke“, zamračenéj tvári, ale je o niečom úplne inom. O očistení mysle, úprimnom obrátení a radostnom návrate k Otcovi, že cez odprosovanie v zmiernych pobožnostiach na konci fašiangového obdobia je čas na intenzívnu komunikáciu s Bohom – ja, človek volám

k Bohu zľutuj sa nad nami, Pane, uvedomujúc si svoj hriech a vinu, ktorá ma tlačí k zemi, ale zároveň aj to, že skrze jeho odpustenie mám šancu na nový začiatok. **Preto svoj čas má odprosenie ale aj odpustenie, lebo bez odprosena často niet odpustenia.**

O odpúšťaní, aj o našom odpúšťaní,

o tom ako neodpustenie negatívne ovplyvňuje celý život človeka vrátane jeho psychiky, že je zdrojom napätia a podráždenia, že je jedom, ktorý ovplyvňuje všetkých, aj o tom, že niekedy je nefahké odpustiť v nasledujúcom čísle.

Pripravil Daniel Dian

MATKA SIEDMICH UMUČENÝCH SYNOV

Tento úryvok z druhej knihy Makabejcov bol obsahom piatej prednášky formou Lectio divina, ktorou nás otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský pripravuje na obnovenie našej viery a mravnosti v súvislosti s výročím príchodu svätých Cyrila a Metoda na naše územie.

Chamtivosť, podplácanie, zrada, zloba, nedodržiavanie zákonov, vierolomnosť, faloš – toto všetko vládlo na území Palestíny už pred narodením Krista. Približne 150 rokov pred Kristom sa v ohrození ocitla aj Jeruzalemská pokladnica plná nevýslovne veľkého bohatstva. Heliodor, ktorý mal na starosti kráľove financie, chcel chrám o tento poklad obráť a previesť ho do kráľovej pokladnice, aby sa vo trele do jeho priazne. Bol však zasiahnutý Božou mocou, pocítil silu Božej ochrany chrámu, padol na kolená, priniesol obeť Pánovi a veľmi veľké sľuby dal tomu, kto ho zachoval nažive aj keď sa mu rúhal. V tom čase po smrti svojho otca prevzal kráľovstvo Antiochos. Porušil však otcov sľub, zachovať Židom samostatnosť. Spojil sa s Jasonom, ktorý sa neprávom zmocnil veľkňazského úradu. Kráľovi sľúbil tristo talentov striebra a ďalšie peniaze, ten sa dal kúpiť a úrad mu dal. Len čo sa Jason chopil moci, začal navádzať svojich súkmeňovcov na grécky spôsob života a zrušil výsady, ktoré králi poskytli Židom. Zrušil aj zákonitú ustanoviznu a zavádzal nové obyčaje odporujúce Zákonom.

Helenizmus nadobudol veľký rozmach a cudzie zvyky sa rozmohli pre veľkú skazenosť Jasona, ktorý bol bezbožník a nie veľkňaz (Mak 4, 13).

Božie zákony nemožno beztrestne porušovať, čo nám jasne ukáže nasledujúci čas (Mak 4,17). Udiali sa kruté boje, vzbury a vraždy. Jasona na veľkňazskom poste nahradil Menelaos, ktorý zaplatil kráľovi viac, všetko sa dalo kúpiť za peniaze. Nakoniec bol znesvätený a vydrancovaný aj Jeruzalemský chrám. Židov nútili, aby zanechali zákony svojich otcov a nezachovávali Božie zákony. Kto sa nepodvolil, toho zavraždili. Taký osud stihol aj sedem mládenčov a ich matku. Kráľ ich chcel prinútiť bičovaním, korbáčmi a remeňmi, aby porušili Zákon, ale oni ostali verní Bohu, a tak všetci zahynuli krutou, mučenicou smrťou. Napokon, posledná po svojich synoch, zomrela aj ich matka, ktorá ich nabádala vydržať mučenie a nepodvoliť sa pohanom. Je to otrasný príbeh a priznám sa, že sa neodvážim interpretovať poslanstvo, ktoré by sme si v dnešných časoch mali z neho zobrať. To hlboké poslanstvo tam však je, dejiny sa opakujú a rovnaké

príčiny majú rovnaké následky. Žiaľ, ľudia sú nepoučiteľní.

V súvislosti s nadchádzajúcimi oslavami výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda chcem Vašu pozornosť nasmerovať na prekrásnu mozaiku, inštalovanú na čelnej stene a v bočnej kaplnke katedrály sv. Sebastiana, na Peknej ceste v Rači. Vyhotovil ju páter Marko Rupnik SJ, slovinského pôvodu, so skupinou umelcov z Centro Aletti v Ríme. V nedeľu 20. októbra 2011 pri svätej omši v homílii majster Rupnik predstavil toto dielo a vysvetlil jeho bohatú symboliku. V týchto obrazoch je vyjadrená viera Cirkvi, sú tu celé dejiny spásy, narodenie, smrť a vzkriesenie Krista, ktoré sa zavŕšia v eschatológii. Prví dvaja svätí, ktorých tu stretáme sú Cyril a Metod. Cyril zomiera a ako sám povedal: „Drahý brat dospeli sme k večeru, ja padám do brázd a ty ďalej tlač pluh“ a odovzdáva misku so zrnom Metodovi. A Metod pokračuje rozsievaním semena medzi Slovanmi. S mozaikami majstra Rupnika sme sa my Blumentálci už stretli v kaplnke kňazského seminára v Badíne pri návrate z púte na Starých Horách pred piatimi rokmi. Mozaika stvárňuje Najsvätejšiu trojicu a vykúpenie ľudstva. V roku 2003 si ju prezrel aj pápež Ján Pavol II, pri svojej návšteve Slovenska.

Táňa Hrašková

CHARITA BILANCUJE

Keď som sa pred rokom ako už tradične chystala informovať našich čitateľov o činnosti Blumentálskej charity za predchádzajúci rok, príspevok dostal názov „S nostalgiou a nádejou...“ S nostalgiou preto, lebo pri príležitosti „malého“ – dvadsaťročného jubilea sme spomínali na prvé roky plné nadšenia, na ľudí ochotných nezištne slúžiť a podeliť sa finančne neraz aj zo skromného príjmu, a porovnávali sme ich s rokmi postupného ochabovania... A s nádejou preto, lebo sme išli vždy znova ďalej v dôvere v Božiu pomoc a ochranu Panny Márie, s tým, že ak ide o dobré dielo nedá mu zahynúť.

Atak prešiel ďalší rok a naše hodnotenie je plné radosti a optimizmu. Dôvodom je uskutočnenie naplánovaných akcií:

- Vydarený **letný tábor**, ktorého sa zúčastnilo 37 detí. Veľká vďaka patrí všetkým mladým, ktorí opäť nesklamali (veríme, že vytrvajú) a pripravili deťom zaujímavý týždeň plný súťaží a hier, aj pánom kaplánom, ktorí sa v tábore vystriedali napriek tomu, že sa práve v tom čase vymenili kňazi vo farnosti.

- Pokračovala aj v **tradícia výletov rodín s deťmi**. Vďaka spolupráci charity a obetavej pani katechétky (ako veľmi by sme takých spolupracovníkov – katechétovej potrebovali čím viac), výlet rodín na Červený Kameň bol podľa hodnotenia účastníkov veľmi vydarený a už sa všetci tešíme na ďalší.

- **Pre dôchodcov** sme pripravili návštevy viacerých výstav, ale predovšetkým pú-

te – do Šaštína, Trnavy, Turzovky. Podakovanie patrí vdp. farárovi, ktorý si popri svojich povinnostiach našiel čas, putoval s nami a pripravil nám hodnotný duchovný program.

- V **službe pomoci starým, chorým, opusteným** sa opakoval už dlhšie trvajúci problém – minimálny záujem zo strany odkázaných na pomoc. No ani tých, čo by boli ochotní pomôcť sa veľa nenašlo. Žiadosti, ktoré sa nám dostali boli nad naše možnosti – išlo o dennú náročnú starostlivosť, ktorú môžu poskytovať len na to zriadené agentúry a združenia so zaskolenými platnými pracovníkmi. V tomto sme sa usilovali pomôcť aspoň radou a usmernením.

- Predovšetkým vďaka citlivosti a vnímavosti viacerých našich spolupracovníkov, aktivistov z katechétovej skupiny, sme mohli **formou nepeňažnej výpomoci** pomôcť viacerým rodinám, ktoré sa ocitli

v núdzi. Či už nákupom potravín, oblečenia a predovšetkým preplácaním obedov deťom v školskej jedálni.

- **Poradne charity** bezplatne poskytujúce svoje služby pracovali bez problémov počas celého roka, a dokonca nám pribudli ďalší ochotní aktivisti. K doterajším dvom poskytujúcim **výučbu práce s počítačom, psychologičke, finančnej poradkyni**, k doterajšej aktivistke – **právničke**, ktorá poskytuje svoje služby dvakrát v mesiaci doobeda, pribudol právnik, ktorý „uraduje“ každý týždeň v po večerných hodinách. Obnovili sme **doučovanie žiakov ZŠ a študentov SŠ z anglického jazyka**. Potešujúce je, že sa na túto prácu podujali mladí odborníci, ktorí sú maximálne vyťažení v zamestnaní a napriek tomu sú ochotní nezištne pomáhať na úkor svojho voľného času. Patrí im za to veľká vďaka. No napriek tomu, že naši aktivisti sú fundovaní, ale aj veľmi príjem-

ni a ochotní, a naše služby sú bezplatné, počet záujemcov konkrétne o výučbu základov práce s počítačom nebol taký, ako sme očakávali. Možno to spôsobilo pôvodne avizované zameranie tejto poradne na pomoc pri hľadaní práce prostredníctvom internetu, napísania žiadosti, životopisu a pod. (tento druh pomoci samozrejme ostáva), je tu však aj **možnosť naučiť sa pracovať s počítačom**. Návšteva takýchto kurzov v špecializovaných vzdelávacích inštitúciách nie je lacnou záležitosťou.

Ďakujem najbližším spolupracovníkam na pleciach ktorých stojí spoluzodpovednosť za každú akciu a rozhodnutie, našej ekonómke – účtovníčke, ktorá nám obetavo nezištne už roky spracúva účtovníctvo a po registrovaní na občianske združenie aj všetky ostatné záležitosti, ktorých je čoraz viac – daňové priznania, štatistické výkazy, vyhlásenia do Vestníka o použití finančných prostriedkov z 2 % dane atď.

Podakovanie patrí aj, dnes už bývalej pracovníčke farskej kancelárie Ing. Zbojanovej a našim pánom kaplánom, ktorí vzhľadom na to, že naše aktivity, hlavne činnosť poradní sa „odohrávajú“ v priestoroch farského úradu, sú často našimi „externými spolupracovníkmi prvého kontaktu“, pretože prvé informácie o našej činnosti prostredníctvom telefónu odovzdávajú práve oni a v rámci svojich možností nám vychádzajú v ústrety aj svojou konkrétnou pomocou či radou.

Dakujeme všetkým, ktorí naše aktivity podporili finančne, či už poskytnutím svojich 2 % z dane zo mzdy, alebo milodarom, ktorí nás podporovali modlitbami i povzbudením, všetkým patrí úprimné poďakovanie, nech Vás Pán Boh odmení za Vašu dobrotu a pochopenie.

S Božou pomocou sme teda vykročili do ďalšieho roka, veríme, že nám ostanete aj naďalej verní, či už tým, že nám venujete opäť svoje 2 %, alebo svoj milodar, priložením „ruky k dielu“, keď to bude treba pri organizovaní konkrétnej akcie, alebo trvalejšou spolupracou napr. pri pomoci starým a chorým a modlitbami.

Všetky potrebné informácie o nás nájdete na našej webovej stránke: WWW.charitablumental.sk

Za vašu Charitu Blumentál

Helena Grigerová

Pohľad trochu späť

Úvodom si dovoľím zacitovať niekoľko myšlienok z Katolíckych novín č. 36 z 11. 9. 2011, v ktorom čitateľ reaguje na snahu niektorých novín spochybniť Cyrilo-metodskú tradíciu. Citujem: „Je známe, že slovenské denníky píšú akože po slovensky, ale pritom vôbec nie sú slovenské, lebo slúžia cudzím“. Je to výstižná definícia, ktorá sa netýka len Cyrilo-metodskej tradície, ale aj nedávno skončeného Vianočného i Veľkonočného obdobia a dejín Slovenska predovšetkým v dvadsiatom storočí.

Už v prvých dňoch adventu v spoločnosti dominovala postava Mikuláša. Reálna postava svätca – biskupa, ktorý bol podrobený ťažkému mučeniu. Zapísal sa

do dejín láskou k blíznym a nezištnou utajovanou pomocou. Tohto svätca s mitrou a biskupskou palicou nahrádzajú úplne cudzou postavíčkou Santa Clausa. Ja tomu hovorím „demokratická náhrada komunistického Deda mráza v boji proti kresťanskej tradícii“.

Pred niekoľkými rokmi boli pokusy nahradiť Vianoce a Veľkú noc zimným resp. jarným slnovratom. Neuspeli. Dnes môžeme sledovať nový prístup: Z materiálneho hľadiska nechajme všetko podľa tradície, a to duchovné potlačme. Propagujeme tradičné menu s obľábkami, cesnakom polievkou podľa tradície, rybou, zdobením stromčekov..., len oslávenec – Ježiš – im vypadol zo scenára. Veľmi verne túto situáciu ilustroval vdp. Čaniga v úvodníku Rodinné Vianoce (Blumentál, Vianoce – január 2012).

Ak pozrieme na silu a prosperitu „západných“ štátov pred tridsiatimi rokmi a teraz, je to obrovský prepád, ktorý sa zrýchľuje. Nepomáhajú „sedenia“ politikov, bankárov a ďalších špecialistov. Keď upadá morálka všetkých vrstiev obyvateľstva, ako sa dá bojovať s korupciou, kriminalitou, bezbrhým zadlžovaním jednotlivcov i štátov? Čím sa dajú nahradit' istoty, ktoré dávala rodina manželom, deťom, starým rodičom... Každé druhé manželstvo sa rozpadáva. Ako bude vyzerat' ten „ochranný múr“ chrániaci pred nebezpečenstvom, nepohodou, zlom, keď sa každá druhá tehlíčka v mýre rozpadáva. Nestavajme svoj život na piesku, ktorý do základov nášho života navádzajú filozofie ako je relativizmus. Vráťme sa!

Keď sa farizej pýtal Ježiša, aby ho pokúšal: *Ktoré prikázanie ja najväčšie, Ježiš mu odpovedal: Milovať budeš Pána, Boha svojho celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou a svojho blížneho, ako samého seba. Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý zákon i proroci.* To je dom na skale. Vždy budú víchrice, ale dom na skale odolá.

J. Krta

Farská knižnica informuje

Jedno z najčastejších slov, ktoré používame, je láska. Každý z nás po nej túži, každý prahne byť milovaný, ale vieme aj my milovať? Milovať tak ako to vyžaduje Ježiš – aby sme ostali v jeho láske a milovali sa ako nás on miloval, a aby nás podľa tejto lásky mohli iní rozoznávať?

Touto vážnou témou sa zaoberá aj nový prírastok v našej farskej knižnici – **Dominique Auzenet: 13 zastavení lásky (Lúč, vydavateľské družstvo, Bratislava, 2011, 136 s.)**

Autor, francúzsky kňaz, venujúci sa mládeži a charismatickej obnove, podrobne rozoberá Hymnus lásky sv. Pavla z 1 Kor 13, 4 – 8. Nie teologicky ani nie prísne exegeticky, ale veľmi prakticky a pastorálne. Každý z nás si tam môže nájsť veľa reálnych rád do každodennej komunikácie.

Knižka má 13 kapitol, v každej z nich je opísaný konkrétny atribút lásky, stretávame sa s trinástimi vlastnosťami pravej lásky, je nám darovaných trinásť bodov na podrobné spytovanie svedomia v problematike lásky. Postupne vidíme ako v zrkadle, ako by mala vyzerat' naša každodenná láska k blíznym a aká naozaj v realite je. Prečo ten obrovský rozdiel? Prečo tie následné napätia vo vzťahoch v rodinách, v zamestnaní, v škole, vo farnosťiach, v Cirkvi. Lebo naša láska vykazuje úplne iné charakteristiky ako o nej píše sv. Pavol. Naša láska nemá veľké srdce, nie je dobrotvivá, ale je sebecká a nafúkaná. Presný opak ako to vyžaduje Božie slovo. Je veľmi podstatné a dôležité pre náš duchovný život poznať aká má byť naša láska podľa Božej predstavy a plánu. Každá kapitola má aj praktické výstupy a námety na hlbšie rozjímanie, text autora je často prerušovaný citátmi svätcov, najčastejšie sv. Kataríny Sienskej a sv. Terézie z Lisieux.

Tento kurz v trinástich krokoch je skutočný program, ktorý vyžaduje trvalé úsilie a neustálu vnútornú konverziu pre tých, ktorí chcú žiť podľa Božieho slova a budovať Kráľovstvo lásky a pokoja. Kniha vyznieva veľmi optimisticky, lebo vieme, že nás nemôže nič oddeliť od Božej lásky a že ozajstná láska všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa a všetko vydrží. **M. Šandorová**

(Dokončenie zo s. 1)

žehnali to lietadlo, má oveľa lepšiu spotrebu paliva.“ Nuž, taký dosť typický pragmatický prístup k viere pomerne častý za Veľkou mládkou!

Nedá mi, aby som na záver nespomenul tému, ktorá v týchto týždňoch rezonuje v médiách i v spoločnosti: vraj sa v našich končinách, hoci nie sme v trópoch ani v ZOO, šíria akosi zvláštne goríle pachy a zápachy, dokonca ich epicentrum je údajne v tesnej blízkosti (dúfajme, že iba geografickej) nášho Blumentálu. Týmto pachmi je vraj zamorené naše Slovensko viac, než si myslíme a iba neistota o veľkosti (alebo skôr znalosti) rozsahu zamorenia bráni, aby niektoré naše „elity“ kvôli goríle nerevali po sebe ako paviany. S takouto snahou s určitým vtipom charakterizovať marazmus v našej spoločnosti som sa stretol v jednej internetovej diskusii.

Možno nás ani nenapadne v súvislosti s danou situáciou, že jednu zo svätenín si vysluhujeme sami a veľmi často, ba denne: keď sa prežehnávame alebo pri prežehnaní pokropíme svätenou vodou. Nech tento úkon, ktorý často robíme mechanicky, pričom nás nenapadne jeho vnútorná sila a krása, predstavuje pre nás jemný závan občerstvujúcej Božej prítomnosti vo svete, ktorého atmosféra je kontaminovaná nákazou hriechu a tak ťažko sa dýcha, alebo čo je horšie, ak sme si na takéto ovzdušie úplne zvykli. Nech táto svätenina – úkon prežehnaní, nás vedie k tomu, aby sme sa nenechali ani pohltiť, ani znechutiť tým, čo stvára človeka a svet bez viery a morálky (hoci sa možno formálne k nej hlási), ale radšej s čistým srdcom všetky naše ušľachtilé úsilia duchovné i pozemské konajme v mene Otca i Syna i Ducha Svätého!

Branislav Čaniga,
Váš blumentálsky farár

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 55 41 02 33, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

• **neďeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; **18,00 h**, v sobotu popoludní len o 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v neďeľu; sv. omša o 18,00 h nie je. Počas školského roka: sv. omša pre mládež . . . . . utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari) sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor) sv. omša pre deti . . . . . neďeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatkovom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **neďeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

4. 2. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 18. 2. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

• v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

• **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNÍŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorok o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevy a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA FEBRUÁR

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby všetci ľudia mali prístup k vode a iným prírodným zdrojom, ktoré sú nevyhnutné pre každodenný život.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby Pán podporoval úsilie zdravotníckych pracovníkov, ktorí pomáhajú chorým a starším v najchudobnejších oblastiach sveta.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby Cirkev vytrvalo hlásala Božie slovo v dnešnom svete.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

2. 2. Obetovanie Pána

3. 2. Sv. Blažej, biskupa a mučeníka

11. 2. Preblahoslavenej Panny Márie Lurdskej

14. 2. Sv. Cyrila mnícha a sv. Metoda, biskupa, spolupatrónov Európy

22. 2. Popolcová streda

OZNAMUJEME

- **omšové úmysly na marec** budeme zapisovať v stredu 1. februára v krstnej kaplnke;
- **2. februára** na sviatok Obetovania Pána – Hromnice budú sväté omše o 5,45; 6,30; 16,30 a 18,00 h. Hromničky sa budú požehnávať pri svätých omšiach o 6,30 a 16,30 h;
- **3. februára** je spomienka sv. Blažej. Sväté omše budú o 5,45; 6,30; 16,30 a 18,00 h. Požehnanie hrdla sa bude udeľovať pri všetkých svätých omšiach;
- **10. februára (v piatok) v predvečer spomienky Panny Márie Lurdskej – Svetový deň chorých** budeme pri svätej omši o 16,30 h udeľovať sviatosť pomazania chorých pre tých, ktorí sú v ohrození života bez ohľadu na vek. Sviatosť zmierenia pre chorých budeme vysluhovať od 15,00 h;
- **zmierna fašiangová poklona** v našom kostole bude 21. 2. od 17,15 do 17,50 h;
- sväté omše na **Popolcovú stredu** 22. februára budú o 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 a 19,00 h;
- pobožnosť **Križovej cesty** v pôstnom období bude bývať každý piatok o 17,15 h a neďeľu o 15,45 h
- 22. 2. na **Popolcovú stredu** je prísny pôst a zdržovanie sa mäsitého pokrmu;
- sviatok **Katedry sv. Petra** v tomto roku pripadá na popolcovú stredu, preto sa neslávi;
- v stredu 29. 2., v piatok 2. 3. a v sobotu 3. 3. sú **jarné kántrové dni**. Ich osahom je príprava na pokánie a na sviatosť zmierenia a činnosť lásky k blížnemu.

Štatistické údaje za rok 2011 k 31. 12. 2011

Počet krstov do 1 roku	175
Počet krstov od 1 do 7 roku	25
Počet krstov od 7 do 18 roku	10
Počet krstov nad 18 rokov	10
Počet konvertitov	1
Počet ľudí nad 7 rokov, ktorí sa pripravujú na krst (katechumenát)	12
Počet birmovaných	73
Počet prvoprijímajúcich	71
Počet svätých prijímaní	156 000
Počet sobášov medzi katolíkmi	38
Počet sobášov katolíka s nekatolíkom	14
Počet organistov	2
Počet vystúpených z Cirkvi	3
Počet cirkevných pohrebov	1 095
Počet detí prihlásených na náboženstvo	965